

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 5 september 2023
(OR. en)

12616/23

AGRI 482
AGRISTR 44
COH 62
SOC 583
EMPL 418
ENV 939

NOT

från: Rådets generalsekretariat
till: Delegationerna

Ärende: En långsiktig vision för EU:s landsbygdsområden: att forma framtiden för
EU:s landsbygdsområden
– *Diskussion*

Inför mötet i rådet (jordbruk och fiske) den 18 september 2023 bifogas för delegationerna ett bakgrundsdokument från ordförandeskapet i ovannämnda ärende med frågor som ska ligga till grund för ministrarnas diskussion.

Bakgrundsdokument**(4.9.2023)****Debatt i rådet om den långsiktiga visionen för EU:s landsbygdsområden: *att forma framtiden för EU:s landsbygdsområden******Diskussion***

Europeiska unionens landsbygdsområden är avgörande för medborgarnas välbefinnande och för samhällets funktion. I landsbygdsområden bor 137 miljoner människor och de täcker 83 % av EU:s territorium. De är avgörande för att uppnå EU:s hållbarhetsmål, eftersom de spelar en mycket viktig roll för livsmedelsproduktion och hållbar förvaltning av naturresurser, något som alla européer är beroende av, vid sidan av bevarandet av kulturarvet. Sammantaget bidrar landsbygdsområdena i hög grad till EU:s allmänna välbefinnande, resiliens och ekonomiska styrka.

Landsbygdsområdena i EU står inför unika utmaningar, bland annat en åldrande befolkning, befolkningsminskning, könsklyftor, begränsad konnektivitet, underutvecklad infrastruktur, brist på varierande sysselsättningsmöjligheter och luckor i tillgången och åtkomsten till tjänster. Dessa områden är dock också aktiva deltagare i den gröna och den digitala omställningen, vilket erbjuder möjligheter att förbättra levnadsvillkoren för människor på landsbygden och stärka den sociala och territoriella sammanhållningen.

I juni 2021 antog Europeiska kommissionen meddelandet ***En långsiktig vision för EU:s landsbygdsområden i vilket det propageras för starkare, sammanlänkade, resilienta och välmående landsbygdsområden 2040***. Visionen bygger på omfattande samråd, framsyn och analyser avseende ett brett spektrum av teman av betydelse för landsbygdsregioner. I detta meddelande beskrivs de utmaningar och problem som dessa områden står inför och belyses några av de mest lovande möjligheter som står till buds. Meddelandet innehåller ett förslag om en landsbygdspakt och genomförande, av Europeiska kommissionen, av en EU-handlingsplan för landsbygden till stöd för landsbygdssamhällenas gemensamma mål och ambitioner.

För att ta itu med dessa utmaningar och utnyttja möjligheterna betonas i denna vision ett behov av lämpliga strategier till stöd för hållbara landsbygdsområden. Det föreslås mer egenmakt åt landsbygdssamhällen, förbättrad tillgång till tjänster och infrastruktur, underlättande av innovation, förbättrad konnektivitet (både transportmässigt och digitalt), bevarande av naturresurser och åtgärder för att motverka klimatförändringarna, främjande av gröna jordbruksmetoder, förbättrad social resiliens och diversifiering av ekonomisk verksamhet, förbättrad konkurrenskraft för små och medelstora företag och utnyttjande av den gröna och sociala ekonomins potential.

En av dessa strategier utgörs av den nya gemensamma jordbrukspolitiken (GJP), som bidrar till denna vision genom att främja en smart, resiliens och diversifierad jordbrukssektor, stärka miljövärd och klimatåtgärder och genom att stärka den socioekonomiska strukturen i landsbygdsområden.

På grund av landsbygdsområdenas mångfald är det dock nödvändigt med riktade, lokalt förankrade och integrerade utvecklingsstrategier och utvecklingslösningar, med beaktande av varje regions specifika behov och styrkor. Delaktighetsbaserad styrning i utformningen av politik och beslutsfattandet, med deltagande av lokala aktörer och det civila samhällets organisationer, är avgörande för att främja och stärka den sociala och territoriella sammanhållningen.

Kapacitetsuppbyggnad i avlägsna områden är avgörande för landsbygdssamhällenas egenmakt, och i detta sammanhang bör tillvägagångssätt och partnerskap med styrning på flera nivåer uppmuntras starkt. Mot bakgrund av denna vision bör lokala aktionsgrupper och lokalt ledda utvecklingsstrategiers roll lyftas fram, liksom vikten av ömsesidiga beroenden och kopplingar mellan städer och landsbygd samt den roll som små och medelstora städer spelar som ”ankare” för lokal utveckling.

I praktiken syftar **landsbygdspakten** till att mobilisera aktörer på olika nivåer, inbegripet EU-nivå samt nationell, regional och lokal nivå, för att agera utifrån landsbygdsområdenas behov och främja ekonomisk, social och territoriell sammanhållning. Dessutom innehåller **EU:s handlingsplan för landsbygden** en förteckning över gynnsamma åtgärder för landsbygdsområden som Europeiska kommissionen vidtagit inom ramen för relevant politik för att uppnå en hållbar och integrerad landsbygdsutveckling, med stöd från befintlig politik såsom GJP, sammanhållningspolitiken och faciliteten för återhämtning och resiliens, men även från andra politiksektorer (energi, utbildning, rörlighet osv.).

Visionen belyser också vikten av att övervaka och se över genomförandet av denna EU-handlingsplan för landsbygden, och därmed säkerställa dess relevans och identifiera områden som kräver ökat stöd. I detta sammanhang inrättades i slutet av 2022 ett observationscentrum för landsbygden inom JRC för att centralisera och analysera data, ge underlag till beslutsfattande och stödja genomförandet av handlingsplanen för landsbygden.

I meddelandet om en långsiktig vision för EU:s landsbygdsområden betonas vikten av en helhetssyn på landsbygdsutveckling som kombinerar politik och åtgärder, inbegripet investeringar, på EU-nivå samt nationell och regional nivå. Detta tillvägagångssätt bör innefatta hantering av utmaningar, uppmuntran av rättvisa ekonomiska och sociala villkor för landsbygdsbefolkningen, stöd till hållbart jordbruk, samtidigt som livsmedelstryggheten säkerställs, främjande av ekonomisk diversifiering och innovation i landsbygdsekonomierna och utnyttjande av de möjligheter som den digitala och gröna omställningen erbjuder. Tillgång till stabilt bredband med hög hastighet, digital kapacitetsuppbyggnad och digitala färdigheter samt en gynnsam miljö för digital innovation på landsbygden är avgörande för att landsbygdsområden ska kunna dra nytta av digitala möjligheter. Den europeiska gröna given innebär stora möjligheter för landsbygdsområden, men det är mycket viktigt att säkerställa en rättvis och inkluderande omställning, med beaktande av de specifika risker som dessa områden står inför.

I samband med detta är landsbygdspakten, med sina mål och åtaganden (inbegripet mekanismen för landsbygdssäkring), ett centralt instrument för att uppnå de mål och syften som anges i detta meddelande.

I detta sammanhang är det värt att nämna lanseringen av landsbygdspaktsgemenskapen i december 2021, då alla EU-institutioner, nationella och lokala myndigheter, intresseorganisationer och medborgare från EU:s 27 medlemsstaterna uppmanas att ytterligare reflektera över utvecklingen av EU:s landsbygdspakt. I juni 2022 hölls en konferens om landsbygdspakten i Bryssel för att diskutera innehållet i densamma med över 450 deltagare som önskade delta i strävan mot de gemensamma målen i den långsiktiga visionen för landsbygdsområden. Nyligen inrättade Europeiska kommissionen en samordningsgrupp för landsbygdspakten som det viktigaste styrningsorganet för landsbygdspakten, med 30 företrädare för landsbygdspaktsgemenskapen. Det första mötet ägde rum den 21 juni 2023 i Bryssel. Dessutom har Europeiska kommissionen, som en del av sin handlingsplan för landsbygden, inrättat en **plattform för landsbygdspaktsgemenskapen**, ett onlineverktyg som samlar in all information om landsbygdspakten och resurser som är användbara för landsbygdssamhällen som drabbas av befolkningsförlust, åldrande och demografisk tillbakagång (plattformen för revitalisering av landsbygden).

Under de senaste två åren har ett antal politiska diskussioner ägt rum, bland annat i Europaparlamentet, Europeiska regionkommittén och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, som har antagit sina ståndpunkter om denna långsiktiga vision för landsbygdsområden. Rådet diskuterade också innehållet i meddelandet om denna långsiktiga vision för landsbygdsområden vid det informella mötet i rådet (jordbruk och fiske) i Ljubljana i september 2021 under det slovenska ordförandeskapet, bland annat under en debatt om att stärka dialogen mellan stads- och landsbygdsområden.

Två år efter Europeiska kommissionens antagande av den långsiktiga visionen för EU:s landsbygdsområden, och efter det första tillämpningsåret för GJP och annan relaterad sammanhållningspolitik, anses det därför lämpligt att utvärdera den nuvarande situationen, med beaktande av de största utmaningar och möjligheter som EU:s landsbygdsområden står inför, även mot bakgrund av de ytterligare utmaningar som covid-19 och krisen i samband med kriget i Ukraina medför för landsbygdsområdena, och att bedöma framtidsutsikterna för dessa territorier.

I detta avseende föreslår det spanska ordförandeskapet att rådet håller en riktad debatt i syfte att anta relevanta slutsatser innan dess mandat löper ut och på så sätt tillhandahåller en riktad strategisk politisk vägledning om EU:s långsiktiga vision för landsbygdsområden, med en bedömning av det fortsatta arbetet och en beskrivning av potentiella åtgärder som ska vidtas i framtiden, särskilt på medlemsstatsnivå och institutionell nivå.

Resultaten av konferensen om landsbygdspakten i Uppsala (Sverige) i maj och det kommande högnivåforumet om landsbygdsolitik på temat *att forma landsbygdsområdenas framtid*, som kommer att äga rum i Sigüenza (Spanien) i slutet av denna månad, som anordnas av det spanska ordförandeskapet och Europeiska kommissionen, kommer också att vara till stor nytta i detta avseende.

Vidare tillkommer Europeiska kommissionens översyn i mitten av 2023 av de åtgärder som genomförts och planerats inom ramen för stödsystem för landsbygdsområden som finansieras av EU och medlemsstaterna under programperioden 2021–2027 för GJP och sammanhållningspolitiken, som vid behov kommer att belysa brister.

Denna bedömning kommer att ligga till grund för den kommande offentliga rapport som kommissionen ska offentliggöra senast första kvartalet 2024 och som lägger fram genomförandet av EU:s handlingsplan för landsbygden och som tillsammans med rådets slutsatser bidrar till att upprätta en användbar färdplan för ett riktat, ändamålsenligt och effektivt genomförande av visionen i framtiden.

För att styra och vägleda ministrarnas debatt lägger det spanska ordförandeskapet fram följande frågor som ska diskuteras vid det kommande mötet i rådet (jordbruk och fiske) i september:

1. *Vilka insatser och åtgärder, inbegripet på europeisk, nationell och regional nivå, anser du vara lämpligast för att uppnå gemensamma och strategiska mål för den långsiktiga visionen för EU:s landsbygdsområden?*
2. *Hur skulle de nuvarande offentliga stödsystemen för landsbygdsområden kunna förbättras för att säkerställa att de är samordnade, kompletterar varandra och får adekvata effekter?*